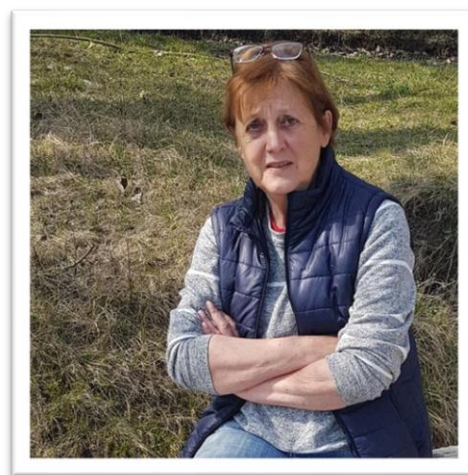

EMLÉKEZÉS DARVAS ÁGIRA

Darvas Ágiról

Nagyon nehéz feladat keveset írni, nagyon régi ismeretség, barátság kötött össze minket. Akkor ismertem meg Ágit, amikor másodévesen szakosodott, de barátok akkor lettünk, amikor a tanszékre jött. Éveket dolgoztunk együtt, de a közös munka után is erős kapocs kötött össze minket.

Ami talán a legjellemzőbb volt, az adni akarása, adni tudása volt. A nyári szünetben is sokat voltunk benn, a szinte üres főiskolán, egy kutatáson dolgozva. Ilyenkor délben együtt ebédeltünk, kávéztunk, ennek is megvolt a rendje.

Nyitott volt a baj, a gond meglátására, és arra, hogy hogy lehet csendben segíteni. Több ilyenről én is csak most hallottam, ő soha nem beszélt ezekről. Ha valamiben nem értett egyet velem, nem veszekedett, csak azzal a mosollyal, ami jellemzője volt, megkérdezte: "*Anna, biztos?*" Amikor állásváltáson gondolkoztam, először le akart beszélni, aztán megtalálta azt az egy mondatot, ami erőt adott a váltáshoz. Nagyon fontos volt gyerekeihez kötődése, és ebben is nagyon figyelt arra, hogy csak olyan történetet meséljen, amivel a gyerekei is egyet értenének.

Több év múlva nagyon mélyen megérintő volt, amilyen erővel, fegyellemmel, méltósággal viselte betegségét, úgy, hogy mindent tudott a kimeneteléről.

Aczél Anna pszichológus, gyermekvédelmi szakember

DÁGI

Dági az a tanár volt, akinek a nevét mindig nagybetűkkel kell leírni.

Érzékeny, figyelmes, törődő és szakmailag rendkívül felkészült ember volt – olyan Tanár, akire mindig érdemes volt figyelni.

A Bárczyn ismertem meg, ott tanított először. Szerettem az óráira járni, mert mindig épültem belőlük, miközben valamennyien személyre szóló figyelmet kaptunk tőle. Nemcsak tanított, hanem látott is bennünket.

Az ELTE-n folytatódott DÁGI szerepe az életemben. A szociálpolitikai tanszéken erősítette bennem az érzékenységet, a társadalmi igazságtalanságok elleni megszólalás bátorságát, és természetesen az elméleti tudásomat is. Szép idők voltak.

A Társadalomtudományi Kutatóközpont – korábban az MTA TK – gyermekszegénység elleni programját a rendszerváltás utáni növekvő szegénység, különösen a gyermekeket sújtó esélyegyenlőtlenségek erősödése hívta életre. A probléma egyre nagyobb nyilvánosságot kapott, és az Európai Unió is hangsúlyosabban tűzte napirendre a gyermekszegénység csökkentésének szükségességét.

2006 októberében az ország akkori miniszterelnöke Ferge Zsuzsa akademikust kérte fel arra, hogy kutatási eredményeire és tudására építve szervezzon egy csoportot a Gyermekszegénység Elleni Nemzeti Program kidolgozására. Ennek nyomán jött létre a Gyermekszegénység Elleni Program Iroda.

A GYEP 2007 őszén indított szécsényi kistérségi alkalmazási kísérletében hosszú éveken át dolgozhattam munkatársként. Embert próbáló évek voltak, de egy dolgot biztosan megtanultam: csak azzal a lendülettel és elköteleződéssel érdemes dolgozni, amit DÁGI példája mutatott.

Emlékszem a keddi MTA-napokra, amikor a stábbal összeülve, Zsuzsával közösen értékeltük a munkát, és újabb meg újabb célokat tűztünk ki. DÁGI vezetése – ahogyan figyelt, visszajelzett, értékelt – számomra a vezetői magatartás mintája volt. Azt tanította, hogy minden vélemény fontos, és mindenki tud olyan szakmai tudást hozzátenni a közös munkához, amely a terepen meghatározóvá válhat.

Szerettem, hogy célja volt: minél több munkatárs végezze el a főiskolát, az egyetemet. Folyamatosan működött egy belső önképző szakmai műhely, amely megalapozta azt a szakmai minőséget, amit mindannyiunktól elvárt.

Jó volt vele dolgozni. Az Excel-táblázatokat különösen szerettem. Mindig megkérdezte a véleményemet, és érdekelt az az ok-okozati összefüggés, amelyet egy-egy téma kapcsán felállítottam. Később számos alkalommal hozta el a hallgatókat Nógrádba gyakorlatra. Ilyenkor mindig találkoztunk, és ugyanazt éreztem, mint évtizedekkel korábban: hogy ő a nagybetűs Tanár.

Dágitól nem búcsúzom.

Mert itt él bennem.

Itt van minden, amit tőle tanultam –

és ami ma is átsegít a lehetetlen helyzetekben.

Berki Judit szociális munkás

Levél a tanítványoktól

Darvas Ági jár a fejemben. Többen búcsúzunk.

Kedves Ági, nem tudom, hogy szokás ilyet kezdeni, talán nincs is erre jó szokás, úgyhogy kezdem, ahogy jön, a megismerkedésünk történetével. Amikor megkezdtem a szociális munka szakot az ELTE-n, az igazságtalanságoktól ideges és dühös emberként, forrófejjel mentem be minden órára, a tiédre is. Azt gondoltam, hogy vannak kész válaszaim, majd én tudom mit kell csinálni a gyerekszegénységgel, oktatással, mindennel. Így szólaltam meg először a te órán is, és tettem egy olyan állítást, ami passzolt az akkori 20 éves ember időmhöz, és amit a mai fejemmel nem fogok elismételni. Sosem felejttem el, hogyan reagáltál. Nem csitítottál, nem okítottál, nem mondtad meg a helyes választ, nem éreztetted velem, hogy jó nagy hülyeséget mondtam, hanem kérdeztél. Ettől meglepődtem. Volt számomra egy jellegzetes mozdulatod, ahogy kérdeztél, az előttem van mindig, az ujjad kicsit a szád elé emelve, kissé mosolyogva, kérdő tekintettel. Aztán jött a kérdés, ami nekem mindent megváltoztatott. Az óra után is, hazafelé is, egész nap erre a kérdésre gondoltam, amit ha megpróbáltam megválaszolni, megértettem az elhamarkodott válaszom képtelenségét, a probléma összetettségét, az új megközelítés szükségességét. Egy darab, a rád jellemző türelemmel, emberséggel, őszinte kíváncsisággal feltett kérdés elég volt nekem ahhoz, hogy ráismerjek, mennyi mindent kell még tanulnom, és hogy tőled akarjak tanulni.

Tanárként, témavezetőként az egész lényeddel tanítottál. Éreztük ezt sokan, a szociális munka szak hallgatói között társakra találtam, barátokra, akikkel közösen kezdtük meg a pályánkat, akikkel barátok vagyunk most is, és akik testben, gondolatban itt állnak most velem, előtted. Minden ember, akiben a szakon hittem, valahogy kapcsolódott hozzád. Sok tanítványodnak voltál a támasza.

15 év telt el azóta, most is ideges és dühös ember vagyok, de a tanításaid után talán már valamivel okosabb. A baráti társaságban sokszor feljön a nevetek Évával, sokat emlékezünk, mert abban az időszakunkban kísértetek és támogattatok minket, amikor és aminek köszönhetően kezdett kikristályosodni, hogy egész életünkben a társadalomért fogunk dolgozni. Ezeken a beszélgetéseken fel szoktuk idézni a töletek kapott kedvenc e-maileket, a jellemvonásainkra adott jellegzetes válaszaitokat, a veletek való közös történeteket. A beszélgetéseket, amiket elkezdtetek a képzésről, éreztetve velünk, hogy mennyire fontosnak tartjátok. Bevallom, néha magunk között viccelődtünk, miről volt szó a Darvas Ágiék beszélgetésén, nem tudom, biztos arról, hogyan lehetne jobb a képzés. Mert ez is annyira jellemző volt rád: a szociális munkások nevelése, a hallgatók fontossága, a mindig jobbra törekvés, a szervezés. A tenni akarásod, nem felejttem el Inárcsot, a meggyilkolt szociális munkást, már nem tudom aznap melyikünk hívta egymást, hogy valamit csinálni kell, hogy ennyi igazságtalanságot nem lehet hagyni, aznap is egy közös ügybe kezdtünk. El akartam mondani, bár biztos vagyok benne, hogy a legtöbben tudják, hogy Darvas Ági nem hagyta.

Nyáron elkezdtem írni neked egy levelet, piszkozatban maradt. Sok mindent akartam elmondani, hogy iskolát alapítunk, hogy újra a Tanodával dolgozom, hogy a ti tanítványaitok még itt vannak, és csinálják, és nem adják fel. Hogy reméljük, büszkék vagytok ránk. Hogy

köszönöm, hogy amikor először kezdtem próbálgatni a szárnyaimat, te nem vágta le, hanem szelet adtál.

Búcsúznak tanítványaid: Csenge, Dalma, Eszter, Gábor, Márton, Magda, Réka és Szarka

Ha az emberségnek van lángja, Ági te az voltál, és ha van láng, visszük tovább.

Szarka Alexandra szociális munkás

Amikor olvastam Ági halálhírét, önző módon az futott át először a fejemben, hogy jaj, mi lesz velünk nélküle, aki az országban talán a legmélyebben értette a (gyermek)szegénység lényegét, kit hívok fel, kinek írok ezután, ha megerősítésre van szükségem.

Ágival az ELTE szociális munkás szakán ismerkedtem meg, ahol a szegénység miatt családjaikból kiszakított gyermekek helyzetéről írtam a szakdolgozatomat. Ezt a témát azóta sem tudtam elengedni, a diplomaszerezés után szerencsémre a TASZ romaprogramjában kezddhettem el érintett borsodi családokkal dolgozni. Az elmúlt bő 10 évemet végig kísérte ez a téma, és ebben egyik legfőbb szövetségesemnek, legmélyebb tudással és elkötelezettséggel dolgozó mentoromnak Ágit éreztem. Rengeteg beszélgetésben, levelezésben kértem ki a tanácsát, támogatását, mert fiatal, forrófejű jogvédőként kellett a higgadt, szakmai megerősítése, hogy kellően árnyaltan látom-e a helyzeteket, az eseteinket. Ágiban egyszerre volt meg ugyanis a józan, csendes szakértői tudás, és a kategorikus elvhűség és düh - ugyanaz az indulat, ami bennem is folyton fortyogott és fortyog most is. Nekem, azt hiszem, ennek a kettősségének az érett egysége volt a legfontosabb élményem Ágival, ebben a közös szövetségesi világunkban akartam minél többször magamba szívni Ági meleg hangjának, értő tekintetének a megerősítő erejét. Ebből még kérnék többet, ha lehetne, vagy csak néha annyit, amennyit tudott egy-egy válaszelevelében írni: „kell ez és jó, köszi, á”

Boros Ilona szociális munkás, a TASZ munkatársa

Darvas Ági nevét hamarabb hallottam, mint hogy személyesen is megismerkedtem volna vele. A hallgatói - akikkel a terepgyakorlatok során találkoztam - sokszor emlegették őt, és én nagyon sajnáltam, hogy engem sohasem tanított. Egy szakmai érdekvédelmi csoport tagjaiként találkoztunk, és beigazolódott minden dicsérő szó, ami addig vele kapcsolatban eljutott hozzám. Ági hatalmas szakmai tudással rendelkezett, mindamellett őszintén kíváncsi volt, és rendíthetetlen nyugalommal, töretlen derűvel figyelte, elemezte, definiálta szakmai és emberi környezetünket.

Ízig-vérig pedagógus volt, aki nemcsak a formális, egyetemi univerzumon belül segítette, egyengette, támogatta a szociális szférát és annak résztvevőit.

Ritkán beszéltünk, mindig valami aktuális esemény vagy feladat kapcsán, de minden alkalommal élmény volt vele eszmét cserélni. Hiányozni fog.

Orosz Kriszta szociális munkás

Darvas Ágira emlékezve

Darvas Ágival a Szociológia Doktori Iskolában találkoztam több mint 20 éve, ahol elvállalta a témavezetésemet. A közös munkát Domszky Andrásnak köszönhetem.

Ági a gyermekvédelemről, szociális munkáról, a képzés fejlesztéséről való gondolkodásomat nagymértékben meghatározta és meghatározza, gyermekvédelmi kutatásaimat sokszor inspirálta. Ezen felül az elsők között olvasta a nagyobb lélegzetű tanulmányaimat, és a félkész, de még a teljesnek vélt gondolatokhoz, mondatokhoz is mindig kaptam újabb és újabb szempontokat tőle. Ha ezekről a témákról gondolkozom, ma is Ági írásait, gondolatait hívom segítségül.

De manapság nem magától értetődő, hogy mit is gondoljak, mit írjak, mit tanítsak a gyermekvédelemről, szociális munkáról. Ahhoz, hogy egy kicsivel tisztábban lássak, érzékeljem a mozgásteret, a szociális munka értékei mentén a lehetséges továbblépési irányokat, egy Ágival készült 2019. októberi interjút hívom segítségül, melynek fókuszában a szociális munka és a szociális munkás képzés helyzete volt.

„Ez egy nagy kérdés, hogy hány olyan szolgáltató van, aki valóban tisztában van az Etikai Kódexszel úgy isten igazából, és aki reflektál arra valamilyen módon, hogy az ő működése hogyan felel meg az Etikai Kódexnek. (...) Nem azt mondom, hogy rendben van a képzés, mert mindig van rajta mit fejleszteni, csak azt mondom, hogy a képzés nem egy cipőfelsőkészítő szakmunkásképzés, hanem ez egy értelmiségi képzés, amiből következik az, hogy nem a működő gyakorlatot kell ismertetni. Tehát nem azt magyarázza a képzés, vagy egyáltalán, nem arról van szó, hogy egyszerűen megmutatja, hogy ilyen a működő gyakorlat, és erre felkészíti a hallgatót, hanem megtanítja egy csomó mindenre, ami kell az optimális működéshez és főképp megtanítja arra, hogy ezt valamilyen kritikai szemmel tudja tekinteni. Ahhoz kell neki egy csomó elméleti ismeret, és megtanítja azokat az alapértékeket, vagy nem megtanítja, mert ezt nem lehet tanítani, hanem bemutatja azokat az alapvető értékeket, amelyek szerint optimális esetben a szociális munka működik.”

Az ELTE szociális munkás képzésében folyamatosan keressük az elmélet és a gyakorlat közötti szakadék áthidalhatóságát, és emellett szeretnénk megérteni és tudatosan formálni a szociális munka társadalmi valóságát, láthatóságát és a saját cselekvési mezőnket.

„Azt gondolom, hogy magának a szakmának kéne valahogy saját hajánál fogva saját magát kirángatni, de ha nem mozdul a szakma, akkor baj van. Tehát akkor nem tudom, hogy hogyan tovább, és nem tudom elfogadni, tehát nem mindenki van egzisztenciális veszélyben, nagyon nehezen tudom ezt az érvet elfogadni. Másrészt az, hogy szakmai-módszertani műhelyek alakuljanak, az nem egzisztenciális veszély, az nem pénzkérdés, tehát, hogy akkor igen, energia. Idő, energia. Mindenki mindig sír, hogy nincsen neki szupervízió, ami baj, hogy nincsen szupervízió, de akkor ezek szerint szupervízióra szánna hetente X órát, úgyhogy miért nem tudjuk ezt a hetente akár 1 órát arra szánni, hogy leüljünk és megbeszéljük, hogy akkor most, hogy nézünk ki. (...) Vagy elmenjünk valahova és nézzük meg, hogy ők, hogy csinálják. Azt hiszem, hogy tényleg van bennünk egy ilyen, hogy állandóan várjuk valahonnan a segítséget,

de, hogy úgy megmozdulni istenigazából, az valahogy nincs, vagy csak nagyon kevésbé.”
(Szerkesztett részletek a Darvas Ágival készült interjúból)

Ági emberi és szakmai jelenléte nekem azt tanította, hogy álljunk készen a cselekvésre, lássuk annak a célját, irányát és mindig azt válasszuk, ami leginkább hozzájárul egyéni, családi vagy társadalmi szinten is a feszültségek oldásához, amivel – mérhetően is – jobb lesz a gyermekvédelem határán mozgó vagy azzal érintett gyermekeknek és családjaiknak.

Ági a leveleit mindig kis á-val jegyezte, de az én szívemben az első találkozásunktól kezdve nagy kapitálissal van DARVAS ÁGI.

Rácz Andrea szociológus

Csináljuk meg!

A rengeteg közös dolgunk közül egy villant most fel: a Szociális Munka Világnapjának „honosítása”.

Ágival jókat értetlenkedtünk a Szociális Munka „magyarutas” Napjának ünneplésén. És néztük az IFSW oldalán, ahogy évek alatt egyre több ország csatlakozik a nemzetközi Szociális Munka Világnap eseményéhez, mindenki a saját programját kitalálva.

Aztán 2013. novemberében jött egy e-mail Ágitól:

Feladó: Darvas Ágnes 2013. november 20. 21.53.

2014-ben március 19-én szerdán lesz a szociális munka nemzetközi napja, mi lenne, ha a lelkes hallgatókat rávennénk valami jó esemény szervezésére? A központi témát még nem látom, de most nem keresgélek tovább. biztos már az is megvan valahol a virtuálisban. Á

Válasz. Feladó: Tánczos Éva 2013. november 20. 22.16

Igen, valami jó performanszra. A jövő alkalommal kezdődhet a szervezkedés és munkabizottság alakítás :)) De tényleg.

Találjuk ki, csináljuk meg, legyen itthon is Szociális Munka Világnap!

És decemberben már alakult is a „munkabizottság”, januárra már lelkes szervezőcsapat ügymködött, először az ELTE-s diákok, aztán bekapcsolódtak a budapesti szociális képzések hallgatói, februárban pedig már Debrecen, Győr és Nyíregyháza szociális hallgatói is mozgásban voltak.

Nagyon jó volt Ágival együtt kitalálni-elindítani-megcsinálni. És az is jó volt, ahogy a diákoké lett a főszerep. Ági nagyon tudott a háttérből aktívan támogatni, utakat nyitogatni, akadályokon átlendíteni.....

Tánczos Éva egyetemi oktató

Darvas Ágnes szerepe a Szociális Munka Világnapjának magyarországi meghonosításában

A Szociális Munka Világnapja magyarországi története szervesen összefonódik Darvas Ágnes szakmai és oktatói örökségével. Bár maga a világnap nemzetközi kezdeményezés, Magyarországon nem egyszerűen átvettük ezt az ünnepet, hanem egy sajátos, hallgatóközpontú, kreatív és szakmailag reflexív formát kapott. Ennek a gondolkodásnak a középpontjában Darvas Ágnes állt, aki felismerte, hogy a magyar szociális munkának szüksége van egy olyan ünnepre is, amely túlmutat a hazai intézményi kereteken, és a szakmát globális összefüggésben láttatja.

Különösen fontos volt számára, hogy a Szociális Munka Világnapja ne keveredjen össze a magyarországi Szociális Munka Napjával, amelyet november 12-én ünneplünk. Utóbbi – a 2016. évi CLXXX. törvény alapján – munkaszüneti nap a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekvédelmi intézményekben dolgozók számára, és elsősorban a hazai ellátórendszerben végzett munka elismerését szolgálja. A világnap ezzel szemben más logika mentén szerveződik: a szociális munka nemzetközi szerepére, társadalmi felelősségére, az emberi jogok és a társadalmi igazságosság melletti elköteleződésre irányítja a figyelmet. Darvas Ágnes következetesen hangsúlyozta, hogy a két ünnep nem verseng egymással, hanem kiegészíti egymást.

A Szociális Munka Világnapjának nemzetközi története az 1980-as évekig nyúlik vissza. 1983-ban az IFSW ENSZ-képviselői New Yorkban indították el. A világnap hivatalos elismerésére 2004-ben került sor az International Federation of Social Workers adelaide-i közgyűlésén, az első World Social Work Day-t pedig 2007-ben ünnepelték meg „Social Work – Making a World of Difference” mottóval. A március harmadik keddeje, mint egységes időpont 2008-ban, Braziliában vált véglegessé.

Ebben a nemzetközi kontextusban fogalmazódott meg Darvas Ágnesben az a gondolat, hogy Magyarországnak is aktívan csatlakoznia kellene ehhez az ünnephez. A szervezésben és a koncepció kialakításában szoros szakmai partnere volt Tánczos Éva, aki az Eötvös Loránd Tudományegyetem oktatójaként, majd később az OR-ZSE mesteroktatójaként vett részt a folyamatban. A magyarországi modell azonban alapvetően Darvas Ágnes pedagógiai gondolkodását tükrözte: azt az elképzelést, hogy a szociális munkás identitás nem pusztán tananyag, hanem megélt tapasztalat.

Ennek egyik legfontosabb és leginnovatívabb eleme az volt, hogy a Szociális Munka Világnapját hallgatók szervezzék meg, különböző felsőoktatási intézmények együttműködésében. Ez nem technikai megoldás volt, hanem tudatos szakmai és oktatási állásfoglalás. Darvas Ágnes hitt abban, hogy a hallgatók akkor válnak valódi szakemberekké, ha felelősséget kapnak, döntéseket hoznak, és közösen hoznak létre szakmai tereket.

Az első magyarországi Szociális Munka Világnapot 2014-ben rendezték meg, hallgatói szervezésben Darvas Ágnes és Tánczos Éva mentorálásával. A rendezvény gyorsan országos eseménnyé vált: az ELTE szociális munkás képzése, az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem szociális munka szaka, valamint több vidéki felsőoktatási intézmény oktatói és hallgatói kapcsolódtak be. A kezdetektől a Debreceni Egyetem szociális munka képzése Nyíregyházán kitüntetett eseményként tartotta meg ezt a napot.

A programok fesztiválszerűek, fiatalosak és kifejezetten kreatívak voltak, ugyanakkor végig megmaradt a szakmai igényesség. Színházi és filmes programok, performanszok, kerekasztal-beszélgetések, workshopok és interaktív játékok – köztük a Szociopoly – jelentek meg, amelyek a szegénység, a lakhatás, a gyermekvédelem, a migráció, a közösségi munka és a társadalmi egyenlőtlenségek kérdéseit dolgozták fel.

A hallgatói szervezés emblemikus alakja volt Dész Fanni, aki a 2014-es világnapon főszervezőként dolgozott, és akinek munkáját hatalmas energiával segítették többek között Tóth Réka Nóra, Timár Eszter, Dalma Dóra, Szarka Alexandra, Horváth Csenge, Major Magda, Huller Alíz, Rózsa Magdolna, V. Szabó Júlia és Fábíán Fanny, Schuller Csaba, Nyeste Eszter és Nagy Gábor. A programokban számos egyetem hallgatója és oktatója vett részt, például a Wesley Szociális munka képzése, Karoli Gáspár Szociálistudományok és szociális munkás képzése ismert szakemberek és civil szereplő vett részt: alkotók és szakemberek. A művészet, a társadalmi érzékenyítés és a szociális munka találkozása ezekben a programokban vált igazán kézzelfoghatóvá.

A világnapi események nem álltak meg Budapesten. Vidéki helyszíneken – például a Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar szociális munka képzése Nyíregyházán, Széchenyi István Egyetem Győrben, – szintén megrendezték a programokat vagy eljöttek a budapesti programokra a GFE-SZMT, ME-ATTI, PTE-KPVK, SZTE, Semmelweis Egyetem, Sárospataki Református Hittudományi Egyetem, Wesley hallgatói és tanárai és idővel határon túli felsőoktatási intézmények is bekapcsolódtak. Több alkalommal érkeztek hallgatók a Partiumi Keresztény Egyetem szociális szakjairól Nagyváradról is, ami tovább erősítette a világnap nemzetközi és összs szakmai jellegét.

Darvas Ágnes mindeközben következetesen a háttérben maradt. Oktatóként és tanszékvezetőként – 2013 és 2018 között az ELTE Társadalomtudományi Karán, majd az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetemen – nem irányítani akart, hanem támogatni. Tanácsokat adott, kereteket tartott, de ügyelt arra, hogy a hallgatók autonómiája, kreativitása és lelkesedése megmaradjon. Számára a Szociális Munka Világnapja pedagógiai eszköz is volt: annak a meggyőződésnek a gyakorlati

megvalósulása, hogy a tanulás lehet élmény, a szakma lehet ünnep, és a szociális munkának lehet pozitív, vállalható identitása.

A Szociális Munka Világnapja Magyarországon így vált többé egy nemzetközi dátumnál. Olyan közösségi és szakmai térré alakult, amelyben a szociális munka egyszerre jelenik meg tudományként, hivatásként és társadalmi felelősségvállalásként – és amelynek középpontjában, láthatatlanul, de meghatározó módon, Darvas Ágnes gondolkodása és öröksége áll.

Háberman Zoltán szociális munkás

Töredékek

Ágival az ELTE Trefort kertben találkoztam először 1997-ben. Ohly Éva mutatott be minket egymásnak. Majd néhány héttel később hallgatóként egy tantervfejlesztési munkacsoportba kaptam meghívást, a terepgyakorlatok fejlesztése volt a téma, ahol az ő munkacsoportjába kerültem. Később az államvizsga bizottság tagjaként csillapította az izgalmamat. Ági ezután is figyelt rám, érdekelte, mi van velem, mit csinálok éppen az oktatásban, a szakmában.

Vele bizalmasan beszéltem a munkámról, az örömeimről, a kérdéseimről, a vívódásaimról. És segített egy e-mail, egy válasz, egy mondat, egy kérdés, és a szövegeimhez írt megjegyzés.

“Hatalmas erő forrása, ha van az életünkben néhány olyan ember, akiknek minden érzésünket elmondhatjuk, és bízhatunk benne, hogy azután is szeretni fog, nem gázol a lelkiünkbe bírálataival, ítélezésével.” (Gray) Pont így, és akkor és annyit, amikor és ahogyan szükség volt rá.

2014-ben kezdtük a Párbeszéd szociális munka folyóiratot. Magától értetődő volt csatlakozása a szerkesztőbizottsághoz. Közvetített, javasolt, olvasott, véleményezett. Hallgatók TDK- és szakdolgozati munkáinak átdolgozását segítette, hogy tanulmányként megjelenjenek a folyóiratban.

Közben mindenféle változások történtek.

Magáért kiálló szakmát, erős szakmai szervezeteket és képzett szakembereket szeretett volna látni. Kezdeményezője volt a Szociális Munka Világnapja programok egyetemekhez és hallgatókhoz való kapcsolásának: együtt, fővárosi és vidéki szociális munka képzések egy márciusi napon szervezzünk programokat, hívjuk fel a figyelmet magunkra és a szociális

munkára. Mutassuk meg az értékeinket, találkozzunk, beszélgessünk. Hagyomány lett belőle. A világnap ismertté vált, jobban, mint a novemberi szociális munka nap.

Búcsúzni? Nem tudok, csak arra gondolok, hogy nem fejeztük be...

a Párbeszéd folyóirat szerkesztőbizottság

Szoboszlai Katalin szociális munkás
egyetemi oktató, a folyóirat főszerkesztője

Az utolsó levélváltás

„... *utána néma csend*” – még messze nem dolgoztam föl a veszteséget, hogy Ági elment közülünk. Ülök a gép előtt és csak nézem, mennyi-mennyi e-mail levelet váltottunk egymással az évek során. A gép jobban emlékezik nálam: rácsodálkozom, ahogy a 2006-os országgyűlési választások előtti szociálpolitikai programalkotáshoz összegyűjtöm a szakma legjobbjainak a javaslatait (köztük Ági és Balázs javaslatait is), s még ugyanabban az évben, 2005-ben (húsz éve!) Zsuzsa és Ági kér tőlem lakáspolitikai javaslatokat a gyermekszegénység programhoz¹, majd 2006-2008 között millió levelet váltunk az Államreform Bizottságnak készülő tanulmányaink, javaslataink kapcsán, 2012-2013-ban másik millió levelet a Haza és Haladás Alapítvány felkérésére készített szakpolitikai csomagunk elkészítésekor².

Az ELTE, majd az OR-ZSE szociális munkás képzése kapcsán küldött-kapott megszámolhatatlan számú levél közé ékelődve ott találom 2019-2020-ban a „Károly bácsi” kilakoltatási ügye kapcsán magunk szervezte Szociális Szakmai Tényfeltáró Munkacsoport e-mailjeit, majd 2021-től a MAZS Alapítvány segítségnyújtási formáinak megújításáról töprengő kuratóriumi levélváltásainkat.³

Egy-egy tanulmány megírása közben, a publikálást megelőzően folyamatosan kikérem néhány nagyra becsült, általam tisztelt, hozzáértő kollégám, köztük főbb vitapartnereim véleményét is.

¹ Balázs: Krémer Balázs, Zsuzsa: Ferger Zsuzsa

² Darvas Ágnes – Farkas Zsombor – Győri Péter – Kósa Eszter – Mózer Péter – Zolnay János: A szociálpolitika egyes területeire vonatkozó szakpolitikai javaslatok, Esély 2013/6., https://www.esely.org/kiadvanyok/2013_6/esely201306.pdf

³ OR-ZSE: Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem, MAZS Alapítvány: Magyar Zsidó Szociális Alapítvány

Ági mindig a legnagyobb megértéssel olvasta készülő produktumaimat. Tűpontos stiláris és tartalmi észrevételei, meggondolt tanácsai nélkülözhetetlenek voltak. Így aztán a legutóbb éppen a *Párbeszéd* számára készülő „*Csőbörből-vödörbe ...*” írásomnak is – melyet személyesen neki kívántam ajánlani a gyermekvédelmi téma okán - ő lett volna az első olvasója. Napi kapcsolatban lévén tudtam betegségéről és reménykedtem. Amikor – számomra váratlanul – állapota rosszabbra fordult, eldöntöttem, hogy addig nem állok fel ez elől a fránya gép elől, amíg be nem fejezem, s el nem küldöm neki, hogy láthassa ezt a legújabb alkotást. Ezzel küldtem el 2025. november 5-én: „*Szia Ági! Az elmúlt egy-két hónap során elég megfeszítetten dolgoztam ezen a tanulmányon. Sok döccenőt követően mostanra jutottam oda, hogy végre ki merem adni a kezemből. Már a megírás előtt is, aztán közben is rengeteget gondoltam rád. Szóval elsőként szeretném neked megküldeni. A Jó Isten legyen velünk!*” Ági utolsó e-mailjét november 8-án 11.28p írta: „*Kedves Péter, köszönöm, drága vagy, meghatottál, Értően elolvasni most nem tudom, sajnálom. Írjál még sok fontosat az elkövetkező években ...! Szeretettel, Ági*”

Győri Péter szociológus, egyetemi oktató